

VUT-model

(voorbereiden – uitvoeren – terugkijken)

Voorbereiden

- introductie onderwerp/thema
- activeren voorkennis (door middel van bijvoorbeeld woordweb, gesprek)
- doel/opdracht/instructie
- plan van aanpak en materiaal

Uitvoeren

- aanbieden van de lesstof volgens het ABCD-model
- gericht op technische vaardigheid, begrip en inzet strategieën

Terugkijken

- (zelf)reflectie/feedback
- evaluatie

Het ABCD-model van Neuner

De oefeningentypologie van Neuner beschrijft de ideale opbouw van oefeningen in het (communicatieve) taalonderwijs. Het onderscheidt in die opbouw vier fasen.

Deze fasen zijn opgebouwd van **receptief, via reproductief naar productief**.

Ook bouwen ze op van **gesloten naar open** en van **voorspelbare naar onvoorspelbare oefeningen**.

Hieronder een korte omschrijving van elk van de fasen.

Fase A: De oefeningen in deze fase zijn vooral gericht op receptieve taalvaardigheden. In deze fase staat het **aanbieden van de taalmiddelen** centraal. Dit wil zeggen dat de nadruk ligt op het begrijpen van teksten (zowel in gesproken als geschreven vorm). De vaardigheden zijn daarom met name luisteren en kijken.

Fase B: In de B-fase worden de **taalmiddelen ingeslepen**. We noemen deze fase dan ook de consolideringsfase. Concreet gezegd wordt hier de taal (woorden, zinnestelsels, grammaticale structuren) aangeboden en geoefend die nodig is om te kunnen communiceren in de doeltaal. De oefeningen zijn vaak sterk gestructureerd. Zelf spreken en schrijven komen voor het eerst aan bod.

Fase C: De volgende fase biedt de deelnemers de ruimte om de taal die in de vorige twee fasen opgestoken is te gaan produceren en zo uitdrukking te geven aan eigen ideeën. De **taalproductie** in deze fase is nog **gestuurd**.

Fase D: In deze laatste fase komen de deelnemers tot **vrije productie** van de taal, waarbij ze slechts weinig of zelfs geen hulpmiddelen meer aangeboden krijgen. Het doel is hier om echte communicatie tot stand te brengen.

Overzicht werkvormen ABCD-model

Hieronder is een overzicht van uiteenlopende werkvormen gericht op de mondelinge vaardigheden. Het overzicht is niet volledig, maar slechts bedoeld om je een indruk te geven van het type oefening dat bij de verschillende fasen hoort.

De werkvormen zijn ingedeeld in de fasen van het ABCD-model van Neuner:

A fase	Luisteren en kijken (RECEPTIE)
1	Concreet - voorwerpen thuis, op straat, in de winkel, op de markt, etc.
2	Foto's/afbeeldingen van familie, huis, stad, vakantie, etc. Reclamefolders, informatiefolders.
3	Websites van huisarts, apotheek, etc.
4	Televisiefragmenten van bijvoorbeeld (Jeugd)journaal, oefenen.nl, TV-west.
5	Boeken, kranten en tijdschriften
6	Luisteren naar een audio en ondertussen naar de bijbehorende plaatjes kijken.
7	Luisteren naar een audio of kijken naar een video. Draai/speel 1 keer helemaal. Draai nog een keer. Stop na elke zin. Vraag naar onbekende woorden. Leg ze uit.
B fase	Inslip oefeningen (REPRODUCTIE)
1	Hoor je /oo/? Hoor je /o/? (boom/bom)
2	Hebben de woorden dezelfde klank? (dip/diep)
3	Woord- en lettergreep-grenzen onderscheiden: hoeveel woorden hoor je? Voorbeeld: /kweetutniet/
4	Turven hoe vaak je een woord hoort. Taalvrijwilliger leest een verhaaltje voor.
5	Luisteren naar de taalvrijwilliger en het goede plaatje/ ding aanwijzen: Waar is de tafel? Waar is de keuken?
6	Plaatjes van een stripverhaal op de goede volgorde leggen terwijl de taalcoach het verhaaltje erbij voorleest.
7	Ja/nee vragen bij foto's of plaatjes. Drinken de kinderen van XX koffie? Is het middag? Eet XX een appel?
8	TPR = Total Physical Response: Doe je jas uit en ga zitten. Pak een pen. Ga staan. Kan ook met een videofragment, bv gymnastiek.
9	TPR variatie 1: Luisteren naar de taalcoach en (samen) uitbeelden wat gezegd wordt: Je trekt je jas aan. Persoon aanwijzen. Hij doet zijn schoenen uit. Persoon aanwijzen. We/Jullie gaan zitten. Etc.
10	TPR variatie 2: Instructie geven en laten tekenen. Teken een huis. Het huis heeft vier ramen. Het huis heeft een voordeur. Aan de linkerkant van het huis is een schuurtje. etc.
11	Klanken en woorden nazeggen.
12	Zinnen of dialogen nazeggen.
13	Taalriedels na spreken (ritmisch uitgesproken zinnen/dialogen)
14	Liedjes meezingen.
15	Plaatjes benoemen (foto's, memory plaatjes).
16	Geheugenspel: enkele voorwerpen worden eerst bekeken, benoemd en dan onder een doek gestopt. De taalcoach haalt er eentje weg. Welk voorwerp is weggehaald?

C fase	Oefeningen in het spreken/schrijven, vanuit een kader (GESTUURDE PRODUCTIE)
1	Maak de zin af met steeds een ander antwoord; de antwoorden zijn afbeeldingen; Wat eet je vandaag? Ik eet vandaag rijst/kip/boontjes
2	Plaatjes categoriseren en vertellen waarom je ze zo indeelt.
3	Plaatjes uit verschillende folders gebruiken om te vragen: Welke plaatje hoort er niet bij? Waarom niet?
4	Maak de zin af: Het is vandaag Ik koop vlees bij Ik ga slapen om
5	Een woord (handeling) beschrijven; je mag het woord zelf niet noemen. Ik heb een pen nodig en dan kan ik
6	Standaardzinnen oefenen: Heb je zin in een kopje koffie? Ja, ik heb zin in koffie. Wat zie je er mooi uit! Dank je wel!
7	Voortborduren: Ik ga vandaag naar de markt. Ik ga vandaag naar de bibliotheek. Ik ga vandaag naar de
8	Kwartet spelen
D fase	Oefeningen in vrijuit spreken/schrijven (PRODUCTIE)
1	Een foto/video beschrijven: Wat zie je? Wat doet ... ?
2	Maak samen een verhaaltje. De taalcoach zegt de eerste zin, de anderstalige de tweede, etc.
3	Een kleine presentatie geven: vertel iets over... (een dierbaar voorwerp, de betekenis van je naam, etc.)
4	Een kort verhaaltje navertellen dat wordt voorgelezen.
5	Interpreteren wat op de foto/video gebeurt. Wat denkt de vrouw? Wat voelt ze? Wat gebeurt hierna?
6	Een rollenspel spelen: bij de bakker, slager, bij de dokter, een praatje maken over het weer, over de kinderen, de weg vragen, etc.